

Associació de Salesians Cooperadors

Província Mare de Déu de la Mercè
Av. Cardenal Vidal i Barraquer, 1

PROPOSTA FORMATIVA ETAPA INICI (0-1 any)

1. MARC DE REFERÈNCIA I OBJECTIUS DE L'ETAPA.

La formació inicial dels aspirants a SS.CC. es divideix en 3 etapes:

- Etapa inici: 0 – 1 any.
- Etapa aprofundiment: 3 – 4 anys.
- Etapa promesa: 1 – 2 anys.

Els objectius de l'etapa inici són:

- a) Iniciar-se i aprofundir en el significat i vivència de la vocació del salesià cooperador.
- b) Discernir sobre la continuïtat en aquest camí formatiu i vocacional.

2. CONTINGUTS FORMATIUS (correlació amb les “carpetes”).

Els continguts queden distribuïts en 6 sessions (una d'àmbit provincial i la resta d'àmbit local) i consisteixen en:

Sessió 0: Trobada provincial d'inici.	Trobada provincial d'inici.
1a Sessió: La vocació del SS.CC, una vocació personal. 2a Sessió: La vocació del SS.CC., una vocació eclesial.	Carpeta II. Fascicle 1: La vocació cristiana. El batejat, membre de l'església. Caràcter eclesial de la nostra associació.
3a Sessió: La vocació del SS.CC., una vocació laical.	El Cooperador, laic i salesià: realitat i vocació.
4a Sessió: L'espiritualitat salesiana	Carpeta II. Fascicle 4: L'espiritualitat Salesiana.
5a Sessió: La vocació del SS.CC., una vocació apostòlica.	Carpeta II. Fascicle 2: El compromís apostòlic: la missió (família, treball, compromís per la justícia, servei educatiu i solidaritat eclesial)

En aquesta etapa, per tant, es pretén donar una visió general de la vocació del salesià cooperador per anar aprofundir en els següents cursos formatius.

3. IMPLICACIÓ DEL CONSELL LOCAL EN EL DISSENY D'AQUESTA ETAPA.

Correspon al Consell Local dissenyar el procés formatiu d'aquesta etapa. Per això es fa necessari una reunió d'aquest Consell amb la finalitat de resoldre i concretar les següents qüestions:

- La modalitat del grup d'iniciació (veure punt 4).

- El nomenament de l'animador d'aquest grup d'iniciació, així com la presència del delegat sdb/fma o d'altres SS.CC del Centre en aquest grup.
- Rellegir l'apartat 3 "Aspectos esenciales que hay que tener en cuenta en el proceso de formación de los aspirantes a Cooperadores", del Plan de Formación Inicial. Carpeta 0. Metodología (p. 10-14).
- L'acollida i relació d'aquest grup en el sí del Centre.
- El seguiment formatiu que en farà el Consell Local (dates en calendari) de la realització d'aquestes sessions per tal de certificar el pas de l'etapa d'Inici a Aprofundiment (en un temps no superior a un any).

4. MODALITAT GRUPAL.

En termes molt generals, podem distingir dos tipus de grups d'iniciació en quant a la seva composició:

1. El grup d'iniciació "homogeni".

Seria el cas que les persones que volen iniciar l'experiència de discerniment de la vocació de SS.CC. formen un número suficient per a formar un grup i l'edat o la situació vital és força semblant a totes elles. En aquest cas es constituïria un grup d'iniciació que, de forma periòdica es reuniria per a treballar les 6 sessions d'iniciació però també altres sessions formatives (Projectes Personals, Revisió de Vida, Estudi d'Evangelí, temes formatius socials, eclesials, teològics...). El Consell Local hauria d'assignar, com a mínim, un animador i algun SS.CC. més amb promesa (si és del Consell Local facilitarà la feina de seguiment que ha de fer aquest). També pot decidir si és convenient la presència del delegat/da en el grup o d'algun sdb/fma acompanyant.

2. El grup d'iniciació "heterogeni".

Seria el cas que poques persones volen iniciar l'experiència de discerniment de la vocació de SS.CC. i no són suficients per a constituir un grup amb entitat pròpia. En aquest cas el Consell Local ha de pensar de quina manera es pot constituir un grup d'iniciació.

Una fórmula podria ser la incorporació dels aspirants en el grup si es preveuen unes garanties de que l'aspirant pugui seguir el ritme formatiu del grup. Seria el cas en que només hi ha un aspirant (o pocs més) que s'incorpora al centre. En aquesta modalitat en la programació formativa del grup s'han d'encabir les 5 sessions locals i garantir la presència de l'aspirant en la trobada provincial d'inici.

Una altra fórmula podria ser la formació d'un grup obert i temporal, en tant que pot estar format pels aspirants a SS.CC i també per SS.CC. amb promesa i/o per SS.CC. de diferents grups del centre. En qualsevol cas el Consell Local pensa quines persones són les més adients per formar aquest grup atenent als següents criteris:

- capacitat d'acollida i/o animació;
- facilitat de seguiment per al consell local (el delegat/da, algun membre del Consell Local...)
- bagatge formatiu (el vocal de formació o altre amb suficient preparació)
- ...

És un grup temporal, en el sentit que l'objectiu es realitzar plegats la formació inicial a salesians cooperadors i que tindrà vigència durant aquesta formació inicial per després passar a fer l'aprofundiment en la modalitat que en aquell moment el consell local vegi més adient.

És un grup que, probablement, si no es pot reunir periòdicament, ha de garantir la realització de les 5 sessions específiques de l'etapa d'Inici. Igualment s'ha de garantir la participació dels aspirants en la trobada provincial de l'etapa d'inici.

5. METODOLOGIA DE LES SESSIONS FORMATIVES.

Les cinc sessions que es desenvolupen localment duren aproximadament 1h i presenten la següent estructura (no sempre en aquest ordre):

- a) Presentació del tema mitjançant una dinàmica de grup suggerent.
- b) Aprofundiment del tema (generalment mitjançant la lectura d'un text).
- c) Personalització i comunicació.
- d) Concreció salesiana.

6. GUIÓ DE LES 5 SESSIONS FORMATIVES DE L'ETAPA D'INICI.

SESSIÓ Nº1: LA VOCACIÓ DEL SS.CC, UNA VOCACIÓ PERSONAL.

1. Objectius de la sessió:

- Fer una introducció a la vocació del salesià cooperador.
- Començar a desvetllar les crides individuals dels membres del grup.
- Treballar el concepte de vocació des del carisma salesià.

2. Metodologia i temporalització:

- Presentació: dinàmica "Les crides" (15 min).
- Aprofundiment i concreció salesiana: La vocació de Don Bosco (20 min).
- Personalització i comunicació: Reflexió entorn la vocació i la crida individual (20min)

3. Descripció de la sessió:

3.1. PRESENTACIÓ: Dinàmica inicial "Les crides".

Seleccionem un membre del grup que sortirà fora del grup mentre expliquem a la resta en què consistirà l'activitat. Cada membre del grup durant la dinàmica tindrà assignat un soroll (poden ser sons d'un instrument que tinguem (percussió, xiulet...), poden ser frases repetides o explicacions en veu alta (l'listat de la compra, les últimes vacances...). Una de les persones del grup tindrà assignat un missatge que és real: "treu-te el post-it que tens a l'esquena" que anirà repetint al llarg de l'estona que dura la dinàmica.

Una vegada que entra la persona triada i que no coneix les instruccions, sense que s'adoni, el dinamitzador del grup enganxarà mentre li explica el que ha de fer un post-it a l'esquena. Se li explica que ha d'estar molt atent a les diferents crides que sentirà i intentar identificar-les.

Comença tot el grup amb els sorolls i paraules corresponents a la vegada, poc a poc, el dinamitzador del grup va fer callant les diferents veus i sorolls fins que només queda la veu de la persona que diu "treu-te el post-it que tens a l'esquena".

Preguntes d'anàlisi de la dinàmica a la persona escollida per identificar els sons:

Quins missatges has sentit?

Quin és el missatge que penses que et volíem transmetre?

Quan se sentia millor aquest missatge?

Quins missatges senties millor?

Identifiquem la crida de Déu amb el missatge de "treu-te el post-it que tens a l'esquena", com descriuríem aquest missatge?

(Algunes pistes: és un missatge clar, constant, no fàcil de sentir a la primera, és veritat, necessitem silenci per sentir-ho, és una escolta voluntària, ets lliure de fer-li cas, és un missatge personal, es confon amb els missatges del món...)

3.2. APROFUNDIMENT I CONCRECIÓ SALESIANA: La vocació de Don Bosco

Lectura de fets de la vida de Don Bosco (Bosco, T. Una Biografia Nueva, Don Bosco. CCSS . Madrid (1987) pp.103,104,112,113,114, 115, 127,128)

Cap 16. Me llamo Bartolomé Garelli

Cap 15. Sacerdote en Rodaje.

Cap 18. La marquesa Y el "Padre Chiquito"

Claus per la lectura:

Crida personal de Déu, tot tenint present altres experiències.

Persones de referència en la vida de Don Bosco. Déu parla a través de la gent propera a Don Bosco (la seva mare, Don Cafasso...)

L'experiència en diferents àmbits (presons, treball amb els joves...) va fent-li obrir els ulls a la seva vocació

Crida que intenta donar respostes a les necessitats d'aquest món

3.3. PERSONALITZACIÓ I COMUNICACIÓ: Reflexió entorn la vocació i la crida individual

Dediquem un temps a traslladar la dinàmica de grup a la reflexió de la descripció de com és la Crida de Déu i la personalització en la vida de cada membre del grup:

Sentim la crida de Déu? En quins aspectes de la nostra vida, en quin sentit?

Com s'ha fet present aquesta crida en la nostra vida?

Quines són les **persones** que han estat crida Déu en la nostra vida?

Com identifiquem que es tracta de crides de Déu?

3.4. Altres lectures bíbliques sobre la vocació: Moisès (Ex 3), Apòstols (Mc 3); Pau (Ac 9).

SESSIÓ Nº2: LA VOCACIÓ DE SS.CC. UNA VOCACIÓ ECLESIAL.

1. Objectius de la sessió:

- Introduir el paper històric i actual de l'Església.
- Reflexionar sobre el paper de l'Església Local.
- Situar-nos dins la nostra missió personal en el sí de l'Església.
- Reflexionar sobre el paper de les associacions dins de l'Església.

2. Metodologia i temporalització:

- PRESENTACIÓ: Dinàmica inicial: El vaixell de l'Església (15 min).
- Pluja d'idees: estereotips, evocacions sobre l'Església (10min).
- APROFUNDIMENT I CONCRECIÓ: Lectura del document I2: "La vocació del SS.CC., una vocació eclesial". (15min).
- PERSONALITZACIÓ I COMUNICACIÓ (25 min).

3. Descripció de la sessió:

3.1. PRESENTACIÓ: Dinàmica inicial "El vaixell de l'Església".

El dinamitzador de la sessió, introdueix el tema intentant situar cada membre dins del context de l'Església local a través de la metàfora del vaixell: "Si l'Església Local de fos un vaixell, quin membre de la tripulació series i per què".

A partir d'aquí es pot aprofundir sobre la relació entre cada membre i la seva relació amb la comunitat cristiana de referència.

Possibles pistes de membres d'aquest vaixell (el capità, el remer, el timoner, el grumet, el cuiner, etc.) Cal donar força importància al per què, per tal que tots comencem veient el nostre paper en el context més immediat.

3.2. Estereotips, evocacions i imatges sobre l'ESGLÉSIA

Per tal de parlar sobre la visió actual sobre l'Església, farem una pluja d'idees on poder recollir aquells elements que actualment poden descriure o recordar-nos al paper de l'Església. Després de fer la pluja d'idees, anirem repassant les idees que han sortit, i les persones que s'hi han referit poden donar el raonament pel qual han relacionat la paraula Església amb aquell mot. S'analitzarà d'aquesta forma les idees prèvies, pròpies o no, sobre l'Església.

3.3. APROFUNDIMENT I CONCRECIÓ: Lectura i reflexió entorn el document "La vocació del SS.CC., una vocació eclesial" (Document Annex I2).

3.4. PERSONALITZACIÓ I COMUNICACIÓ.

A) Elements de reflexió personal.

1. Sentir-me part de la *gent d'Església* avui en dia, sobretot en el meu context.
2. Reconèixer-se en l'Església. Com participo de la seva missió de servei als homes i dones?
3. Viure els sagraments com a font de vida de comunió amb Déu i els germans dins la meua comunitat.

B) Elements per a la reflexió i comunicació grupal.

1. Com contribueix la nostra comunitat a què l'Església faci present el missatge de Jesús entre els homes i dones als que hauria d'arribar.
2. L'Església com a instrument d'unió entre tots els éssers humans: el poble de Déu. Realitat creixent o utopia irrealitzable?
3. Importància dels sagraments dins l'Església per fer-nos sentir fills de Déu i membres d'una mateixa comunitat. En un segon moment, analitzar la situació de crisi per la qual alguns d'ells travessen.
4. La sensibilitat, la fascinació i l'acollida com a trets que ens defineixen com a veritable *gent d'Església*. Pistes per desenvolupar-los i aplicar-los.

SESSIÓ N°3: LA VOCACIÓ DE SS.CC. UNA VOCACIÓ LAICAL.

1. Objectius de la sessió:

- Relacionar la condició laical amb el misteri de l'encarnació.
- Distingir els conceptes de ordenat, laic, religiós i seglar.
- Enunciar descripcions del paper "model" del laic en l'església.
- Reflexionar personalment sobre les funcions i dificultats amb que cadascú viu la seva condició laical en els diferents àmbits de la vida.

2. Metodologia i temporalització:

- Presentació: Dinàmica "Taques psicològiques" (15 min).
- Aprofundiment: Lectura col·lectiva del document I30: "La vocació del SS.CC., una laical" (10min).
- Aprofundiment i personalització: Lectura individual del document I31: Textos congregacionals que expressen una relació entre laics i religiosos" i emplenament de la graella I32(20min).
- Comunicació: Posada en comú (15 min).
- Concreció: Lectura articles 22, 23 i 24 de l'Estatut (2min)

3. Descripció de la sessió:

3.1. PRESENTACIÓ: Dinàmica "Taques psicològiques".

Sense explicar res us dona un full amb taques blanques i negres (Dibuix I30 "Taques psicològiques") a cada membre del grup. Cadascú se'l mira però no pot parlar amb ningú. La dinàmica l'hem de fer en silenci. Poden donar-li les voltes que vulguin. Està absolutament prohibit parlar entre ells, encara que un cregui veure "coses".

Una vegada han observat les taques es comenta, entre tots, què és el que es veu. Es deixa un temps fins que algú vegi "el que s'ha de veure". Si no, l'animador-a s'aixecarà i s'allunyarà una mica per donar major perspectiva.

L'animador/a deixa que la "notícia" sobre "el que s'ha de veure" vagi corrent i s'ho vagin transmetent. És un moment lliure. L'animador/a no posa cap norma, deixa fer.

L'animador demana que fem un salt de la "dinàmica" a la "vida" per tal d'establir possibles paral·lelismes. Reflexions finals que afegeix l'animador/a si és que no han sortit abans:

- Aquestes taques són la fotocòpia d'una fotografia que va ser presa per un satèl·lit que sobrevolava un cementiri de l'antiga Iugoslàvia. En aquell moment era l'època del desglaç: les taques blanques representen la neu, i les negres el sòl. Aquesta fotografia va sorprendre els que la van fer i és única i irreplicable.
- Una vegada es veu no es pot deixar de veure, la resta de coses que creiem veure desapareixen. El centre és Jesús.
- Cal comentar l'experiència que han tingut quan han reconegut Jesús: no podien callar, no podien deixar de veure'l, no podien deixar de parlar, no podien no donar testimoni.
- Jesús estava allí des de el principi encara que no el veiessin. Sovint la vida, les dificultats, els problemes, les pors... impedeixen reconèixer el Senyor. Ell mai no ens deixa: cal mirar amb ulls de fe.

3.2. APROFUNDIMENT: Lectura col·lectiva del document I31: "La vocació del SS.CC., una vocació eclesial".

Lectura i aclariment de dubtes.

3.3. APROFUNDIMENT I PERSONALITZACIÓ: Lectura individual del document I32: Textos congregacionals que expressen una relació entre laics i religiosos" i emplenament de la graella I32.

3.4. COMUNICACIÓ: Posada en comú de la graella.

3.5. CONCRECIÓ: Lectura articles 22, 23 i 24 del PVA (Estatut).

3.6. Altres textos bíblics: Rm 12 9-21 (el cristià en el món).

SESSIÓ N°4: L'ESPIRITUALITAT SALESIANA.

1. Objectius de la sessió:

- Recordar el concepte d'interioritat.
- Fer l'exercici espiritual de d'expressar les línies força de la pròpia vida.
- Reconèixer les línies força de don Bosco.

2. Metodologia i temporalització:

- PRESENTACIÓ: Dinàmica "El tovalló de paper" (30 min).
- APROFUNDIMENT I PERSONALITZACIÓ: Lectura del document I4: "L'eix de la vida" (20 min). Deures per al proper dia.
- CONCRECIÓ: Evocació de l'eix de vida de Don Bosco així com la seva experiència històrica i els criteris de vida (10min).

3. Descripció de la sessió:

3.1. PRESENTACIÓ: Dinàmica "El tovalló de paper"

Sense explicar res us dona un full amb taques blanques i negres a cada membre del grup. Cadascú se'l mira però no pot parlar amb ningú. La dinàmica l'hem de fer en silenci. Poden donar-li les voltes que vulguin. Està absolutament prohibit parlar entre ells, encara que un cregui veure "coses".

Una vegada han observat les taques es comenta, entre tots, què és el que es veu. Es deixa un temps fins que algú vegi "el que s'ha de veure". Si no, l'animador-a s'aixecarà i s'allunyarà una mica per donar major perspectiva.

L'animador/a deixa que la "notícia" sobre "el que s'ha de veure" vagi corrent i s'ho vagin transmetent. És un moment lliure. L'animador/a no posa cap norma, deixa fer.

L'animador demana que fem un salt de la "dinàmica" a la "vida" per tal d'establir possibles paral·lelismes. Reflexions finals que afegeix l'animador/a si és que no han sortit abans:

- Aquestes taques són la fotocòpia d'una fotografia que va ser presa per un satèl·lit que sobrevolava un cementiri de l'antiga Iugoslàvia. En aquell moment era l'època del desglaç: les taques blanques representen la neu, i les negres el sòl. Aquesta fotografia va sorprendre els que la van fer i és única i irreplicable.
- Una vegada es veu no es pot deixar de veure, la resta de coses que creiem veure desapareixen. El centre és Jesús.
- Cal comentar l'experiència que han tingut quan han reconegut Jesús: no podien callar, no podien deixar de veure'l, no podien deixar de parlar, no podien no donar testimoni.
- Jesús estava allí des de el principi encara que no el veiessin. Sovint la vida, les dificultats, els problemes, les pors... impedeixen reconèixer el Senyor. Ell mai no ens deixa: cal mirar amb ulls de fe.

3.2. APROFUNDIMENT I PERSONALITZACIÓ: Lectura col·lectiva del document I4: "L'eix de la vida".

Lectura i aclariment de dubtes. Ens posem d'acord de fer el treball espiritual de "deures".

3.3. concreció: Evocació de l'eix de vida de Don Bosco així com la seva experiència històrica i els criteris de vida.

Eix de vida: Da mihi animas, cetera tolle".

Experiència històrica: orfe i presència materna i ferma de Mama Margarita. Contacte amb don Cafasso i les mogudes clericals de Torí.

Criteris de vida: N'hi ha prou que sigueu joves per a que jo us estimi".

... Entre tots els membres del grup anem imaginant com serien les línies força de don Bosco...

També comprovem que siguin coherents amb les nostres.

SESSIÓ Nº5: LA VOCAICÓ DEL SS.CC., UNA VOCACIÓ APOSTÒLICA.

1. Objectius de la sessió:

- Recordar el concepte d'interioritat.
- Fer l'exercici espiritual de d'expressar les línies força de la pròpia vida.
- Reconèixer les línies força de don Bosco.

2. Metodologia i temporalització:

- PRESENTACIÓ: Dinàmica: Lectura i representació del conte de "El que hi cap al pot" (10min).
- APROFUNDIMENT I PERSONALITZACIÓ: Visualització del dia d'avui (15 min).
- COMUNICACIÓ (25min).
- CONCRECIÓ: Lectura articles i jerarquització d'apostolats salesians (10min).

3. Descripció de la sessió:

3.1. PRESENTACIÓ: "El que hi cap en el pot".

Lectura "audiovisual" de la següent història per part del tutor-a (és a dir, mentre la llegeix la realitza en forma de "teatre"):

En un inici de curs, un professor d'ètica s'endugué a classe diferents objectes i els va amagar darrera la seva taula. En el moment de començar la sessió va treure un pot de conserves, de vidre, buit i de boca ample. Seguidament hi abocà en el seu interior pilotes de plàstic fins que tot el pot va quedar ple i les pilotes taponaven la boca del pot.

- Està ple el pot? – Va interrogar als seus alumnes.

ES POT PREGUNTAR ALS PARTICIPANTS PER FER-HO INTERACTIU!!!

- SIII! – Va respondre la classe unànimement.

Llavors el professor va treure de darrera la seva taula un paquet de cigrons. Acte seguit els va abocar dins del pot de conserves i els grans van anar omplint tots els buits que havien deixat les pilotes.

- Està ple ara el pot?- va tornar a preguntar als seus alumnes.

ES POT PREGUNTAR ALS PARTICIPANTS PER FER-HO INTERACTIU!!!

- ... – no hi va haver resposta. Els alumnes temien alguna sorpresa més.

Efectivament, el professor va treure de darrera la taula una bossa amb sorra fina de platja. La va abocar dins del pot i anava omplint tots els forats buits fins que definitivament el pot va quedar ple.

- Està ple ara ja el pot?

ES POT PREGUNTAR ALS PARTICIPANTS PER FER-HO INTERACTIU!!!

- Si? – respongueren alguns alumnes sense gaire convenciment.

Però, finalment, el professor va treure de darrera la taula una ampolla de cervesa (sense alcohol) i una de cafè soluble i acabà d'omplir el pot de maionesa.

ES POT DEMANAR ALS PARTICIPANTS ALGUNA CONCLUSIÓ PER FER-HO INTERACTIU!!!

Després acabà amb les següents paraules: "La vida és com aquest pot. Les pilotes són les coses importants (la família, l'afecte, l'amistat, els estudis, els principis...). Els cigrons i la sorra són aquelles coses no tant importants (les bames, els diners, la moto, el centre comercial, el cinema...). Si comencem a omplir la nostra vida amb les coses que no són importants, després no hi haurà lloc per a les que realment si ho són. Cal començar deixant temps i espai a allò que realment sigui important.

Un dels estudiants va aixecar la mà i li pregunt qu representava el cafè.

El professor va somriure i digué:

- M'encanta que em facis aquesta pregunta! El cafè és per a demostrar que encara que la teva vida et sembli plena, sempre hi ha lloc per a prendre's un cafè amb un amic.

3.2. APROFUNDIMENT: Visualització del dia d'avui.

Per tal de poder treure suc a la comunicació posterior pot anar bé fer aquesta visualització guiada. Es pot fer a les fosques, a la llum d'alguna espelme i amb música suau de fons.

L'animador (molt lentament) va pronunciant paraules semblants a aquests:

- Pensa en el moment que avui t'has despertat.
- Què és el primer que has fet?
- A quina persona t'has trobat primer? Quin gest has fet amb ella?
- Què has fet abans de sortir de casa?
- Amb quina persona t'has trobat primer fora de casa?
- Com ha sigut la trobada?
- Quina cosa del dia guardes bon record?
- Quina persona et costa més tractar? Envia-li sentiments de serenor i acceptació
-

3.3. COMUNICACIÓ: El meu pot, el meu temps.

Comunicació dels "deures" (eixos, criteris...) de la sessió anterior.

Quines són les prioritats en la nostra vida? Tenen relació amb els eixos de la pregunta anterior?

Què ha ocupat els espais de la nostra vida avui? Hi ha hagut coherència?

Què ens agradaria que ocupés el nostre temps.

3.4. CONCRECIÓ: Lectura articles nº8, 9, 10, 11 i 12 del PVA.

Després de llegir-los no estaria de més sintetitzar de forma jeràrquica el compromís apostòlic:

1. Primer apostolat: la família i l'educació humana i cristiana dels fills (església domèstica).
2. Segon apostolat: la vida acadèmica (els estudiants) o vida professional-laboral.
3. Tercer apostolat:
 - a. L'església local i el testimoni vocacional.
 - b. Pastoral familiar.
 - c. Pastoral juvenil.
 - d. Solidaritat econòmica amb els necessitats.
 - e. Servei a l'Associació: centre local i/o província.